

ПРОТОКОЛ № 4
засідання вченої ради
Харківського національного педагогічного
університету імені Г.С. Сковороди
від 30 серпня 2011 року

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Звіт ректора про наслідки роботи Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди за 2010-2011 н.р та завдання університету на 2011-2012 н.р. (доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України, ректор І.Ф.Прокопенко).
2. Інформація про роботу молодого науковця, стипендіата Кабінету Міністрів України (учений секретар університету, кандидат філологічних наук, доцент Т.І. Тищенко).
3. Про подовження терміну навчання в аспірантурі (кандидат філологічних наук, доцент, учений секретар університету Т.І. Тищенко).
4. Про присвоєння звання Почесного доктора (доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України, ректор І.Ф. Прокопенко).
5. Про рекомендацію до друку (кандидат філологічних наук, доцент, учений секретар університету Т.І. Тищенко).

І. СЛУХАЛИ: Звіт ректора про наслідки роботи Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди за 2010-2011 н.р. та завдання університету на 2011-2012 н.р. (доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України, ректор І.Ф.Прокопенко).

Виступив: Прокопенко І.Ф. – доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України, ректор.

2011 рік Президентом України В.Ф. Януковичем було оголошено роком освіти. З усіх напрямків розвитку і модернізації освіти основним визначено якість освіти. Дотримуючись директив, спрямованих на забезпечення якісної освіти, ми виходили з того, що якість педагогічної освіти та педагогічних університетів вимагає подвійного зусилля і подвійної відповідальності. По-перше, забезпечити потреби школи у сучасних високопрофесійних учителях, здатних своєю майстерністю, знаннями і високою вихованістю навчити і виховати сучасне покоління учнів.

По-друге, наполегливо збагачувати зміст навчальних планів, удосконалювати педагогічні технології і форми контролю, підносячи саму університетську освіту на якісно новий рівень.

З інструментаріїв, необхідних для забезпечення якості, ми і надалі будемо спиратися на такі фундаментальні підвалини:

- Якісний склад науково-педагогічних працівників. Про досягнення і виклики.

- Кількісні і якісні характеристики колективу.

- Всього працювало і навчалося 12535 чоловік. З них викладачів 838 чол., у тому числі докторів наук, професорів 68 чол. (штатні) (70); кандидатів наук, доцентів 393 чол. (штатні); учбово-допоміжний персонал 347 (лаборанти, старші лаборанти, завідувачі кабінетів).

- Навчалося 11350 чоловік, що менше на 1200 чол. проти 200 року.

Студентів денних факультетів – 6003 чол.

Студентів заочників – 2916 чол.

Слухачів ІПО – 1373 чол.

Аспірантів – 360 чол.

Докторантів – 31 чол.

Пошукачів – 611 чол.

Слухачів підготовчого факультету (іноземних громадян, усіх форм навчання, 32 країни) – 332 чол.

Повністю виконали навчальний план і отримали дипломи 3622 чол.

Бакалавра – 1873 чол.

Спеціаліста – 1331 чол.

Магістра – 418 чол.

Працевлаштовані 100 відсотків випускників 2011 р., у тому числі у закладах освіти – 596 чол. із них у м. Харкові – 234 і Харківської області – 166 чол.

Остання сесія без «3» – 28 % усього, а ті, хто навчався за кошти бюджетні приблизно 41 % , контрактників 13 %.

Наступний рік буде вимагати від нас оптимізації кількісного складу викладачів. На сьогодні це 838 чоловік. За нормативами і критеріями фінансування така кількість еквівалента 7,5 – 8 тис. студентів стаціонару. Кількість студентів зменшиться приблизно до 700 чоловік у цьому році. І їх загальна кількість буде не 6000, як було на 01.01. 2011 р., а тільки 5300 чол. В цьому році з'явилась тенденція зменшення кількості студентів.

Станом на сьогоднішній день за рахунок студентів ми утримуємо 850 працівників, у тому числі 500 викладачів і на це в поточному році уже витрачено 18 млн. гривень. Із зменшенням контингенту платників (у порівнянні з 2010 роком тільки на 1 курсі таких стало менше на 400 осіб) ми швидко станемо банкрутами.

Цього не можна допустити, а через це кожен відповідальний керівник факультету, кафедри, інших підрозділів не має морального права вимагати збільшення штату без належного аналізу. Кризу ми обов'язково переживемо, але не автоматично, а за умови серйозної роботи усіх працюючих.

Я безперечно не ставлю завдання викладачам берегти майно, чи економити енергоносії, але заявляю, що на нашій совісті провал прийому. Наприклад, $838 \times 2 = 1766$ можливих студентів, а отримали тільки 700.

Назавжди пройшов час, коли прийом був на совісті працюючих у приймальній комісії. І раніше вони працювали добре, а сьогодні просто героїчно. А результат? 700 першокурсників. Ще більш трагічні перспективи мають факультети, де зникають цілі напрями підготовки. І цей перелік почали: природничий, фізико-математичний, економічний, психології і соціології факультети.

Замість «лементу» я вимагаю від керівників, особливо названих факультетів, глибоко вивчити причини такого стану і з 1 вересня розпочати роботу з абітурієнтами 2012 р. Робота повинна бути конкретною і персоналізованою. Кожний викладач, кожний лаборант і навіть інші категорії працюючих для збереження університету, для здоров'я колективу і власної долі повинні працювати на загальну справу. Все інше з категорії: «чекати з моря погоди...».

Ми не тільки старий, але і знаний в Україні і світі університет. Ми успішно виконали державне замовлення, за умови, що ціла низка Харківських університетів, у тому числі Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, ХПІ, ХАІ та інші його не виконали, 60 університетів не мали заяв, а 200 не сформували 1-й курс. Нам личить примножувати успіхи і традиції. Рецепт є і він один: високоефективна, узгоджена, дисциплінована робота кожного.

Ми ще тільки наближаємося до введення дистанційного навчального процесу. В минулому навчальному році в навчальний процес активно впроваджувалися тестові технології оцінювання. На сьогодні майже всі модульні контролю здійснюються за допомогою тестів. Потрібно відзначити, що це тільки перший крок. В наступному році планується подальше удосконалення цієї роботи. Будуть проведені відповідні навчальні семінари.

Особливий контроль приділяється контролю якості знань, виконанню ліцензійних умов, подальшому впровадженню кредитно-модульної технології навчання.

В університеті розширилося використання інформаційних технологій, зокрема мультимедійних засобів навчання (на 18 % більше у порівнянні з минулим роком).

Позитивним став і крок до перегляду самостійної та індивідуальної роботи студентів. На більшості кафедр перероблені завдання для самостійної та індивідуальної роботи. Предметом особливої уваги стали ІНДЗ. Перероблені їх тематики з урахуванням останніх досягнень науки.

Більш науково ґрунтованими стали випускні роботи (дипломні та магістерські). Особливо магістерські. Постійно оновлюється їх тематика. В минулому році ми активно працювали над створенням організаційно-матеріальних умов дистанційної освіти. В першу чергу розширення її матеріальної бази. Нам вдалося добитися, що близько 70 % літератури на кафедрах, знаходяться на електронних носіях.

Для потреб кафедр і інших підрозділів придбано 125 сучасних персональних комп'ютерів. Наступний рік – оголошено роком інформатизації. Звідси і нова стратегія і нові завдання.

Модулі потрібно оцінювати в процесі навчання. Я звертаюсь до студентського самоврядування з проханням узяти під громадський контроль цю роботу. Це дуже просто: практичне заняття, лабораторна робота, семінар чи конференція повинні закінчуватися оголошенням представленої викладачем бальної оцінки. Тих, хто відступає від такого порядку взяти на особистий контроль завідувачам кафедри, деканам, проректорам. Інша, але невідкладна справа – діалог викладача і студента через інтернетзв'язок: завдання, консультація оцінки і інше, і така технологія повинна стати нормою. У кожного студента повинна бути електронна адреса кафедри, самого викладача, і домовленість про графік спілкування у часі. Так повинні працювати усі підрозділи і викладачі. Особливе доручення бібліотеці, кабінетам кафедр, деканатам. Переозбройтеся, а то «битву» за студента ми програємо назавжди.

- Технології (У підсумку вміння вчитися самостійно. Оптимізувати спеціалізації і спецкурси.

- Виробнича дисципліна, особливо молодого педагогічного персоналу. (Початок і кінець робочого часу та особливий режим у період поточних і підсумкових атестацій). Чому пусті читальні зали? І взагалі хто організує, контролює і відповідає за самостійну роботу студента? І чому так мало уваги до цього?

- Прозорість партнерських відносин між викладачем і студентом. Системні опитування студентів відділом менеджменту і моніторингу лякають не тільки фактами поборів, а й тим, що багатьох викладачів студент не може оцінити з причин їх фізичної відсутності. Про яку якість можна вести мову, коли студенти жодного разу не бачили викладача і, заповнюючи анкети, проти багатьох ставлять прочерки.

Масовим стає відмова студентів від спецкурсів і спеціалізацій. Не має запитання, чому ви не хочете додаткових знань і навичок? Одна і та ж відповідь: це дорого коштує. Усі, а це як правило, викладачі інших факультетів вимагають додаткової плати. Порада: добивайтесь, будь ласка, додаткових знань, високого професіоналізму і високої якості, а решта – кримінал.

У розвитку матеріальної бази навчального процесу, організації роботи бібліотек і кабінетів, формуванні планів державних закупівель оціночним критерієм повинно стати правило: все для студента ,все для інтенсивної самостійної роботи. Усе – і нічого іншого. У цьому році на потреби програмного забезпечення та розширення парку комп'ютерів уже витрачено 624 тис. гривень. На наступний рік ця цифра подвоїться. Ще раз привертаю увагу до питання забезпечення таких темпів росту комп'ютерної грамотності усіх категорій працюючих. 2012 рік – рік інформатизації. Не меншими є виклики до організації і забезпечення ефективності науково-дослідної роботи.

Для кафедр – це перехід від облікового принципу до визначення стратегічних і прикладних досліджень. Особливо наголошую на впровадженні теоретичних і практичних досліджень.

Для студентів: залучення кожного до участі у наукових, науково-пошукових і практичних дослідженнях. Студентська наука не може завершуватися не може завершуватися теоретичним курсом: «основа наукових досліджень».

Наука і кадри:

На чолі 58 кафедр – висококваліфіковані і авторитетні керівники. Збільшилася кількість докторів наук, професорів, що очолюють кафедри (на 12 пунктів) з 40 % до 52 %, завідуючих кафедрами без ступеню немає.

- Зросла кількість докторів наук, професорів у складі викладачів з 47 % до 53 %.

- Функціонувало 6 спеціалізованих вчених рад (у минулому році – 4), які дали змогу захистити аспірантами і викладачами університету 72 кандидатських і 6 докторських дисертацій. На цьому напрямі найбільші досягнення у наукових керівників-професорів Лозової В.І., Іонової О.М., Золотухіної С.Т., Хомуленко Т.Б., Андрущенко О.А., Процевського О.І. та ін.

- Вагомим був доробок науковців університету. Оpubліковано 2700 робіт обсягом 3800 друкованих аркушів, в тому числі монографій – 26, підручників – 14 (10/4), 225 посібників і методичних видань. Кошторис НАР = 285 тис. гривень.

12 комплексних тем, що розробляються кафедрами, зареєстровані в УкрІНТЕІ.

Активувалася науково-дослідна робота студентів. Подвоїлась кількість студентів переможців і лідерів Всеукраїнських олімпіад.

- За минулий рік проведено 8 загальноукраїнських і міжнародних науково-практичних конференцій.

- Розширився спектр міжнародних зв'язків і збільшилася кількість викладачів і студентів, що проходять навчання і стажування у зарубіжних країнах і університетах-партнерах.

- Тільки з 01.09.2011 на навчання в університетах КНР відбувають 5 чол. (випускники і студенти).

Перед блоком виховної роботи, а по кількості виховних заходів нам немає рівних, сучасний етап поступу України вимагає інтеграції усіх форм і напрямів виховання. Спрямування на мету підготовки освіченого, вихованого, відповідального за свою долю і долю держави українця. Завдання не просте, але категоричне: отожд до кожного. Ми відповідальні за вчителя ХХІ століття, а він – за майбутнє України. На запитання: що таке американський університет? Американці відповідають: це університет в якому українські професори навчають китайських студентів. Урізноманітнювалася виховна складова професійної підготовки вчителя. Акценти перенесені на формування у випускників умінь вести виховну роботу з учнями, приймати активну участь у формуванні політичної, правової, екологічної, мовної і естетичної культури здорового способу життя. Свідомого сприйняття соціально-політичних і економічних реалій швидкозмінного світу.

Аналіз даних прийому на перший курс вимагає від кожного з нас виваженого, обґрунтованого аналізу ситуації, що склалася.

Всього на перший курс прийнято трохи більше 700 чоловік. У порівнянні з іншими – це досягнення і підтвердження високого авторитету університету. Понад 200 бакалаврів-випускників цього року не продовжили у нас навчання на рівні спеціаліста чи магістра.

- До викликів і втрат минулого року додаються нові, пов'язані зі зменшенням контингенту студентів денної форми навчання приблизно 700 чоловік (- 100 – це мінус 50 штатних викладачів). Без сумніву заслуговує на позитивну оцінку робота органів студентського самоврядування.

- Злагоджена робота господарчо-виробничих підрозділів дозволила мати задовільні умови для роботи і навчання і не менш комфортні умови для проживання у гуртожитках. Заборгованість перед постачальниками тепла, води, електроенергії, газу немає.

Навічне запитання: що робити? Є одна відповідь: працювати відповідально 838 працюючих повинні разом з іншими знайти нашого абітурієнта. Якщо по 1, то це – 838 першокурсників. Також робота повинна вестись з випускниками бакалавратури.

28 жовтня 2011 року відбудеться черговий – 3-й з'їзд працівників освіти. Буде прийнята нова редакція закону «Про вищу освіту», є діючі директивні документи, виконання яких і буде відповіддю на численні виклики сьогодення.

Забезпечити якість і зберегти високу марку університету – це і є основний стратегічний напрям діяльності колективу. Я в це вірю, бо знаю, що усі ви переконані в тому, що саме освіта збереже Україну!

В обговоренні доповіді ректора взяли участь:

1) Якушко Н.М. – кандидат педагогічних наук, професор, декан факультету початкового навчання.

2) Грінченко І.Б. – кандидат наук з фізичного виховання, доцент, декан факультету фізичної культури.

3) Андрущенко О.А. – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри російської та світової літератури.

4) Бикова І.А. – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри східних мов.

5) Савинцька Н.О. – голова студентського самоврядування.

6) Горбань В.І. – кандидат юридичних наук, доцент, зам. декана юридичного факультету.

УХВАЛИЛИ: Інформацію прийняти до відома. Зобов'язати проректорів, директорів інститутів, деканів, завідувачів кафедр, викладачів і співробітників.

1. На засіданнях кафедр і рад факультетів розглянути результати роботи у 2010– 2011 н.р. та завдання на 2011 – 2012 н.р. (до 10.09.2011 р.).
2. Розробити та затвердити організаційні заходи, спрямовані на сталий розвиток університету. Особливу увагу приділити якості освіти, здійсненню інноваційної діяльності, режиму економії (до 30.09.2011 р.).
3. Здійснити комплекс необхідних заходів, спрямованих на відзначення 20-ої річниці Незалежності України (вересень-грудень 2011 р.).
4. Із метою вдосконалення навчально-методичної роботи завершити створення електронних варіантів комплексів навчально-методичних матеріалів для самостійної роботи й проведення тестування та розмістити їх на сайті університету (вересень-жовтень 2011 р.).
5. Переглянути заходи, спрямовані на підвищення ролі студентського самоврядування (до 30.09.2011 р.).
6. Забезпечити виконання планів підвищення кваліфікації викладачів та співробітників. При необхідності розширити систему курсів, семінарів для підвищення кваліфікації та обміну досвідом. Кожен викладач повинен провести одне відкрите заняття на семестр (вересень-листопад 2011 р.).
7. Проаналізувати роботу докторантури, аспірантури, науково-дослідної роботи студентів, здійснити конкретні заходи, спрямовані на оптимізацію кадрового потенціалу університету (до 01.10.2011 р.).
8. Факультетам укласти угоду з базовими установами – роботодавцями. Передбачити заходи з удосконалення всіх сфер професійно-педагогічної підготовки (вересень 2011 року) та організувати відповідну роботу по виконанню постанови Кабінету Міністрів України від 11 травня 2011 року № 493 «Про внесення змін до Державної програми «Вчитель» (проректори, декани, завідувачі кафедр, 2011 – 2012 н.р.).
9. Забезпечити виконання вимог листа Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 02.06.2011 р. «Щодо організації навчального процесу в 2011 – 2012 н.р.» у зв'язку з проведенням в Україні фінальної частини чемпіону Європи 2012 року з футболу (керівники структурних підрозділів).
10. Удосконалити організацію і зміст виховної системи як елементу фахової підготовки учителів, акцентуючи її на формуванні високих громадянських і моральних якостей студентів (2011 – 2012 н.р.).
11. Невідкладною вважати діяльність з удосконалення й розвитку матеріально-технічної бази навчально-виховного процесу та наукових досліджень (2011 – 2012 н.р.).
12. Продовжити впроваджувати програму здорового способу життя та розвитку фізичної культури і спорту (2011 – 2012 н.р.).

Голосували щодо прийняття ухвали: «за» - 336 чоловік; «проти» - немає; «утрималися» - немає

Ухвалу прийнято одногосно.

II. СЛУХАЛИ: Інформацію про роботу молодого науковця, стипендіата Кабінету Міністрів України (учений секретар університету, кандидат філологічних наук, доцент Т.І. Тищенко).

УХВАЛИЛИ: Інформацію прийняти до відома. Звіт про роботу молодого науковця, стипендіата Кабінету Міністрів України, кандидата педагогічних наук, доцента кафедри практики англійського усного та писемного мовлення Єгорової Олени Валеріївни схвалити.

III. СЛУХАЛИ: Про подовження терміну навчання в аспірантурі (кандидат філологічних наук, доцент, учений секретар університету Т.І. Тищенко).

УХВАЛИЛИ: Подовжити термін навчання в аспірантурі Ремізанцевої К.О. на час декретної відпустки (4 місяця 8 днів) згідно поданих документів.

IV. СЛУХАЛИ: Про присвоєння звання Почесного доктора (доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України, ректор І.Ф. Прокопенко).

УХВАЛИЛИ: Присвоїти звання Почесного доктора Героям України як бувшим випускникам університету факультету фізичного виховання Білашу Борису Федоровичу та фізико-математичного факультету Шитиковій Ларисі Олександрівні.

V. СЛУХАЛИ: Про рекомендацію до друку (кандидат філологічних наук, доцент, учений секретар університету Т.І. Тищенко).

УХВАЛИЛИ: Рекомендувати до друку монографію «Неповторність повторного: Баракові традиції в літературі українського романтизму» докторанта Новик О.П.

Голова вченої ради

І.Ф. Прокопенко

Секретар вченої ради

Т.І. Тищенко